

**Taal voor
allemaal**

**De methode Taal voor allemaal ®
en de ISO-norm voor
Plain Language**

September 2023

Enid Reichrath

Over de ISO-norm voor Plain Language

In juli 2023 is de ISO-norm voor Plain Language gepubliceerd¹.

Plain Language staat in Nederlandstalig gebied bekend als duidelijke taal, klare taal of heldere taal, vaak ook 'schrijven voor taalniveau B1' genoemd. Deze ISO-norm is de eerste versie van een set richtlijnen die hier internationaal voor gelden. Plain Language is iets anders dan de methode [Taal voor allemaal](#)®.

De uitgangspunten van de ISO-norm

Dit zijn de uitgangspunten van de ISO-norm voor Plain Language:

- De norm is bedoeld voor informatie met tekst als basis en gaat uit van de Engelse taal. Taal-specifieke richtlijnen voor andere talen zijn niet opgenomen, dus ook niet voor de Nederlandse taal.
- De norm is bedoeld voor teksten voor het grote publiek en niet voor mensen met taalvaardigheidsproblemen. Voor laatst genoemde lezers is Easy Language bedoeld, zo stelt de norm.
- De beoogde lezer is het uitgangspunt voor het schrijven van documenten: dat gaat over hun voorkeuren, informatiebehoefte, voorkennis en context waarin ze de informatie (moeten gaan) gebruiken.
- De norm volgt 4 principes en bij die principes horen 19 hoofdrichtlijnen. De meeste hoofdrichtlijnen hebben ook weer sub-richtlijnen. In totaal staan 49 richtlijnen beschreven die via een checklist af te vinken zijn.

De 4 principes van de ISO-norm

Dit zijn de 4 principes van de ISO-norm voor Plain Language:

4 principes
Plain Language

1. **Relevant:** Lezers krijgen de informatie die ze nodig hebben.
2. **Vindbaar:** Lezers vinden makkelijk wat ze nodig hebben.
3. **Begrijpelijk:** Lezers kunnen dat wat ze vinden makkelijk begrijpen.
4. **Te gebruiken:** Lezers kunnen de informatie makkelijk gebruiken.

De eerste 3 principes moeten zorgen dat principe 4 mogelijk is.

---

¹ International standard Plain Language Part 1: Governing principles and Guidelines;
<https://www.nen.nl/iso-24495-1-2023-en-312374>

Plain Language en de methode Taal voor allemaal ®

Positief aan de ISO-norm voor Plain Language is dat iedereen die aan de slag wil met begrijpelijke informatie, een mooi startpunt heeft. Ongeacht in welke taal je schrijft. Werkend met de methode [Taal voor allemaal](#) herkennen we de meeste richtlijnen uit de norm. Van de 49 richtlijnen uit de norm, behandelt [Taal voor allemaal](#) er 44. Zo gaan we bijvoorbeeld beide uit van een gedegen voorbereiding en van het structureren van informatie voordat je daadwerkelijk gaat schrijven.

De ISO-norm houdt in 5 richtlijnen nog specifiek rekening met deze thema's:

1. culturele achtergrond
2. beschikbare leestijd van lezers
3. de emotionele staat van lezers
4. culturele relevantie
5. inclusieve taal, inclusief het vermijden van discriminerende taal

44 van de 49 ook in
[Taal voor allemaal](#)

Deze 5 richtlijnen benoemt de methode [Taal voor allemaal](#) in algemenere termen, namelijk door te zeggen dat je goed moet weten wie je lezersgroep is en welk doel je wil bereiken, en dat je altijd je lezers met respect aanspreekt.

[Taal voor allemaal](#) houdt bovendien rekening met risico's op miscommunicatie die bijvoorbeeld ontstaan door een kleinere woordenschat, (tijdelijk) minder goede informatieverwerking, stress en lagere concentratie bij lezers.

Deze zaken hangen samen met hun leestijd en emotionele staat.

De voordelen van de methode Taal voor allemaal ®

Taal voor allemaal is op onderdelen veel uitgebreider dan de ISO-norm. Bijvoorbeeld ten aanzien van richtlijnen voor schrijven, opmaak en structuur, online begrijpelijke informatie, testen met beoogde lezers en het kiezen van afbeeldingen. Voor de Nederlandse situatie biedt Taal voor allemaal deze **3 voordelen** ten opzichte van de ISO-norm van Plain Language:

1

Met Taal voor allemaal bereik je vrijwel **alle** lezers, ook lezers met beperkte taalvaardigheden die je mist als je plain language, duidelijke taal, heldere taal of 'B1' toepast.

Daarmee is het 'groter publiek' dat door Taal voor allemaal bereikt wordt breder.

Daarnaast biedt Taal voor allemaal de variant 'Taal voor allemaal op maat', voor als je voor een specifieke groep lezers schrijft met zeer beperkte taalvaardigheden.

Breder publiek

2

Taal voor allemaal biedt concretere richtlijnen voor de **Nederlandse taal** en geeft concrete voorbeelden van taaloplossingen. De ISO-norm blijft meer op hoofdlijnen.

Nederlands

3

Taal voor allemaal is **vollediger** en heeft sets richtlijnen voor:

- Schrijven
- Afbeeldingen kiezen
- Online informatie
- Testen

Vollediger

En dus

De ISO-norm van Plain Language is een mooie bevestiging dat we met [Taal voor allemaal](#) de goede dingen doen, namelijk wat in de norm staat, en meer.

En we blijven onze adviezen en richtlijnen steeds verder aanscherpen, vanuit wat we weten uit (wetenschappelijk) onderzoek.

Meer informatie

Meer informatie staat op de website: www.taalvoorallemaal.com

Of stuur een e-mail naar: info@taalvoorallemaal.com

The screenshot shows the website's header with the logo and navigation menu. The main content area features a welcome message and a QR code. The QR code is positioned over a photograph of an elderly man and a young girl looking at a document together.

Taal voor allemaal

Welkom | Taal voor allemaal | Producten | Agenda | Nieuws | Bibliotheek | Netwerk
Language for all | Contact

Welkom bij
Taal voor allemaal®

Medische bijsluiters en huur- of koopcontracten: voorbeelden van informatie die voor vrijwel iedereen lastig te begrijpen zijn.
Voor mensen met lage taalvaardigheden zijn veel meer teksten lastig.
In brieven, folders of op websites sluit taal lang niet altijd aan bij de taalvaardigheden van deze lezers.

Denk aan brieven van de overheid en van verzekeraars.
En aan (online) aanvraagformulieren bij de Belastingdienst.

Taalboodschappen aanpassen kan met Taal voor allemaal®.

Scan de QR-code

**Taal voor
allemaal**